

Urbana aglomeracija
Zagreb

KONAČNI PRIJEDLOG OBUHVATA URBANE AGLOMERACIJE ZAGREB U FINANCIJSKOM RAZDOBLJU 2021.-2027.

Gradski ured za strategijsko planiranje i razvoj Grada
studeni 2021.

1. Uvod

Zbog izrazito brzog trenda rasta, gradovi su danas suočeni s najvišom koncentracijom gospodarskih, ekoloških, klimatskih, demografskih i društvenih izazova te dijele brojne zajedničke probleme.

Zbog specifičnih izazova s kojima se suočavaju gradovi, urbana politika istaknula se kao jedna od važnih komponenti regionalne politike te je regulativa Europske unije u financijskom razdoblju 2014.-2020. utvrdila obvezu država članica o izdvajanju najmanje 5 % sredstava iz Europskog fonda za regionalni razvoj (EFRR), u okviru cilja „Ulaganje za rast i radna mjesta”, za održivi urbani razvoj. U financijskom razdoblju 2014.-2020., po prvi puta je u regulativu EU-a uveden mehanizam integriranih teritorijalnih ulaganja (ITU), kao novi mehanizam koji državama članicama omogućava provedbu teritorijalnih strategija i omogućuje integrirano korištenje sredstava iz više europskih fondova ili više operativnih programa.

Nastavno na odredbe regulative EU-a, urbani razvoj je kao važan segment regionalnog razvoja ugrađen i u zakonodavstvo Republike Hrvatske donošenjem Zakona o regionalnom razvoju Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 147/14, 123/17, 118/18), koji u članku 14. definira obvezu ustrojavanja urbanih područja, a u članku 15. obvezu izrade strategije razvoja urbanih područja. Izrada i usvajanje Strategije preduvjet je za korištenje sredstava mehanizma ITU, iz kojeg je u razdoblju 2014.-2020. na raspolaganju za financiranje projekata gradovima i općinama Urbane aglomeracije Zagreb bilo gotovo 115 milijuna eura kroz Operativni program Konkurentnost i kohezija 2014. - 2020. te nešto više od 11 milijuna eura kroz Operativni program Učinkoviti ljudski potencijali 2014. - 2020. (pregled ugovorenih projekata dostupan je na web-stranicama Grada Zagreba: <https://www.zagreb.hr/itu-projekti/171436>).

U skladu s pravilima utvrđenim Smjernicama za uspostavu urbanih područja i izradu strategija razvoja urbanih područja Ministarstva regionalnog razvoja i fondova EU-a, od rujna 2015. (Smjernice 1.0), Grad Zagreb kao središte urbane aglomeracije proveo je proceduru izrade i donošenja Strategije razvoja Urbane aglomeracije Zagreb, koju je Gradska skupština Grada Zagreba usvojila 21. prosinca 2017. godine.

Regulativa EU-a za financijsko razdoblje od 2021.-2027. povećava obvezu izdvajanja sredstava iz EFRR-a za održivi urbani razvoj s 5% na minimalno 8% od ukupne alokacije EFRR-a te kao preduvjet za korištenje mehanizma ITU definira obvezu izrade teritorijalnih strategija.

Nadalje, EU regulativa 2021.-2027. predviđa pet ciljeva kohezijske politike i to:

- prvi cilj: Konkurentnija i pametnija Europa promicanjem inovativne i pametne gospodarske preobrazbe i regionalne povezivosti u području IKT-a,
- drugi cilj: Zelenija, otporna Europa s niskom razinom emisija koja prelazi na gospodarstvo s nultom, neto stopom emisija ugljika promicanjem prelaska na čistu i pravednu energiju, zelenih i plavih ulaganja, kružnoga gospodarstva, ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjenama, sprečavanja rizika i upravljanja njime te održive urbane mobilnosti,
- treći cilj: Povezaniya Europa jačanjem mobilnosti,

- četvrti cilj: Uključivija Europa s istaknutijom socijalnom komponentom provedbom europskog stupa socijalnih prava,
- te peti cilj: Europa bliža građanima poticanjem održivog i integriranog razvoja svih vrsta područja i lokalnih inicijativa.

Na teritorijalni razvoj usmjeren je peti cilj politike koji se među ostalim može provoditi putem integriranih teritorijalnih ulaganja. Pored ključnih područja ulaganja, unutar navedenog cilja mogu se odabrati i sva ostala ključna područja ulaganja unutar četiri preostala cilja kohezijske politike 2021.-2027., što daje dobru osnovu za integriranje razvojnih politika u okviru teritorijalnih strategija za funkcionalne teritorije. Na temelju odredbi regulative EU-a i trenutno važećeg nacionalnog zakonodavstva, Republika Hrvatska u novom financijskom razdoblju 2021. - 2027. planira korištenje mehanizma ITU u 22 hrvatska grada.

Temeljem iskustava stečenih u prethodnom financijskom razdoblju, Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU-a u srpnju 2021. donosi revidirane Smjernice za uspostavu urbanih područja i izradu strategija razvoja urbanih područja, verzija 2.0 (Smjernice 2.0), koje će gradovi koristiti u procesu definiranja i uspostave urbanih područja te izrade strategija razvoja urbanih područja za financijsko razdoblje 2021. – 2027.

2. Obuhvat Urbane aglomeracije Zagreb u financijskom razdoblju 2014.-2020.

Prvi korak strateškog planiranja održivog urbanog razvoja za razdoblje 2014.-2020. predstavljalo je utvrđivanje obuhvata Urbane aglomeracije Zagreb, pri čemu područje obuhvata uključuje administrativni teritorij najveće jedinice lokalne samouprave (grad koji je središte urbane aglomeracije) i administrativne teritorije okolnih jedinica lokalne samouprave koje imaju snažne funkcionalne gospodarske veze s gradom središtem.

Zakon o regionalnom razvoju Republike Hrvatske, uvodeći urbana područja i strategije razvoja urbanog područja, uspostavio je multisektorski strateški okvir za planiranje njihovog razvoja kao cjeline. Čvrsto uporište za takav multisektorski strateški okvir i pristup, odnosno potrebu zajedničkog održivog i integriranog planiranja Grada Zagreba i prostora u njegovom okruženju nalazimo u donesenim razvojnim strategijama Grada Zagreba, Zagrebačke i Krapinsko-zagorske županije kao temeljnim razvojnim dokumentima.

Niz identificiranih razvojnih problema i potreba u sva tri županijska, te u nizu dokumenata lokalne samouprave, ukazuje na nužnost učinkovitijeg korištenja potencijala koje za razvoj Grada Zagreba, Zagrebačke i Krapinsko-zagorske županije, odnosno jedinica lokalne samouprave, pruža njihov kompleksan prostorni i razvojni međuodnos. Blizina i prometna dostupnost, funkcionalna povezanost i mnogobrojni zajednički interesi usmjeravaju cjelokupan „zagrebački prostor“ na neizostavnu suradnju u svim aspektima razvoja. Stoga je izuzetno važna koordinacija razvojnih aktivnosti i programa čiji je upravo i cilj zajedničko planiranje i provođenje kako bi se unapređivali sustavi od zajedničkog regionalnog značaja i održivo koristili prostorni i drugi resursi, te odgovarajuće vrednovali, unapređivali i koristili ljudski potencijali, a koja se koordinacija ostvaruje kroz zajednički strateški razvojni dokument – Strategiju razvoja Urbane aglomeracije Zagreb.

Kriteriji za definiranje obuhvata urbanih područja, sadržani u Smjernicama za uspostavu urbanih područja i izradu strategija razvoja urbanih područja MRRFEU-a, od rujna 2015. bili su sljedeći:

- osnovni kriterij - udio zaposlenih dnevnih migranata u središte urbanog područja od minimalno 30% (prema podacima Popisa stanovništva iz 2011. godine),
- dodatni kriteriji – jedan ili više karakterističnih kriterija za pojedino urbano područje/aglomeraciju kako bi se bolje ostvarile, odnosno došle do izražaja funkcionalne veze i razvojni aspekti ili razvojni aspekti koji nisu obuhvaćeni kriterijem vezanim uz dnevne migracije, a definira ih i obrazlaže grad središte,
- kriterij prostornog kontinuiteta – jedinice lokalne samouprave moraju činiti kontinuirano urbano područje, uz samo iznimnu mogućnost odstupanja.

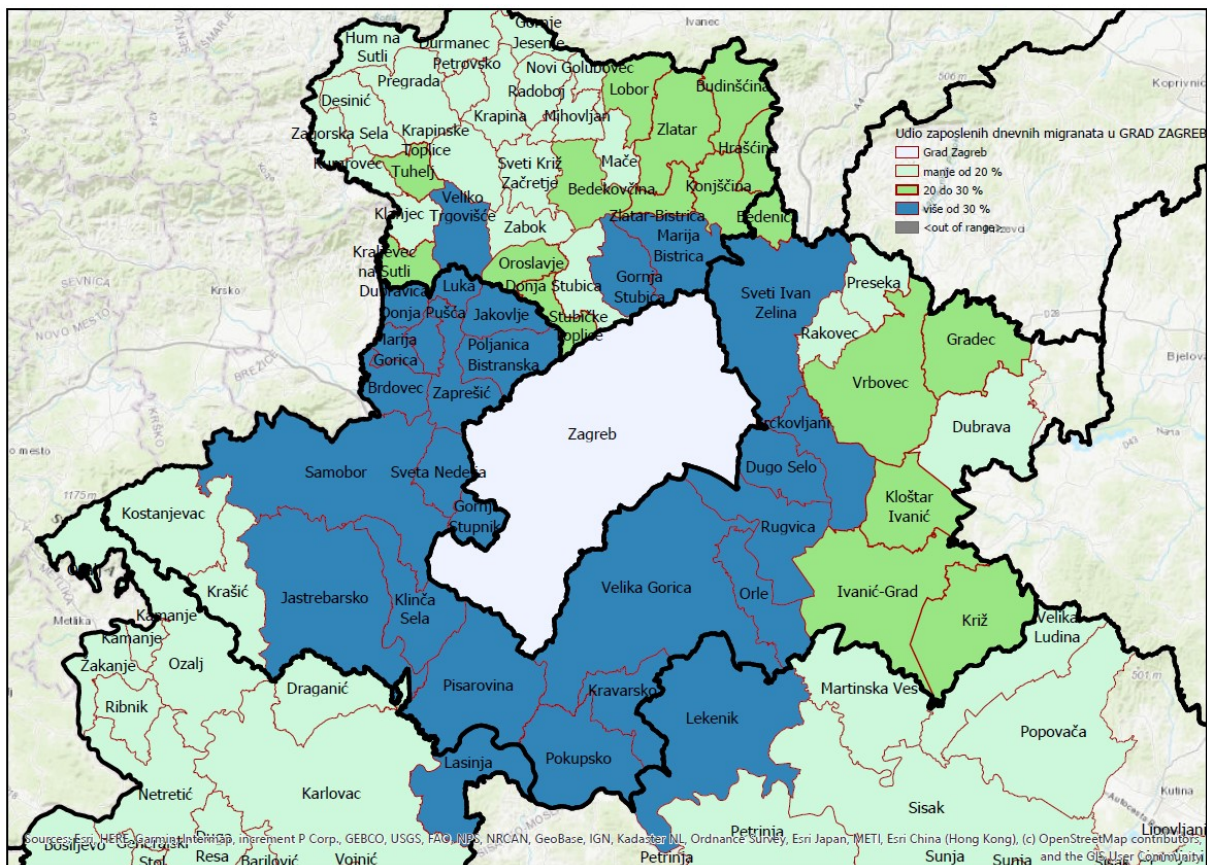
Utvrđeno je da osnovni kriterij udjela zaposlenih dnevnih migranata u središte Urbane aglomeracije Zagreb zadovoljava ukupno 7 gradova i 20 općina s prostora Zagrebačke, Krapinsko Zagorske, Sisačko-moslavačke i Karlovačke županije i to (Tablica 1., Slika 2.):

- 7 gradova i 15 općina iz Zagrebačke županije,
- 3 općine iz Krapinsko-zagorske županije,
- 1 općina iz Karlovačke županije,
- 1 općina iz Sisačko-moslavačke županije.

Tablica 1. Gradovi i općine koji zadovoljavaju osnovni kriterij udjela zaposlenih dnevnih migranata u središte Urbane aglomeracije Zagreb

Županija	Grada/Općina	Ukupno zaposleni	Ukupno zaposleni dnevni migranti- (G/O rada različita od G/O stanovanja)	Zaposleni dnevni migranti u GRAD ZAGREB	Udio zaposlenih dnevnih migranata u GRAD ZAGREB
Grad Zagreb	Grad Zagreb	322256	16129	0	0,00%
Zagrebačka	Stupnik	1498	1138	1036	69,16%
Zagrebačka	Rugvica	2896	2106	1815	62,67%
Zagrebačka	Bistra	2564	1923	1524	59,44%
Zagrebačka	Zaprešić	10729	7319	6272	58,46%
Zagrebačka	Jakovlje	1447	1156	841	58,12%
Zagrebačka	Klinča Sela	1918	1494	1107	57,72%
Zagrebačka	Dugo Selo	6768	4436	3867	57,14%
Zagrebačka	Sveta Nedelja	7424	5282	4233	57,02%
Zagrebačka	Velika Gorica	25117	14806	13930	55,46%
Zagrebačka	Brdovec	4471	3442	2428	54,31%
Zagrebačka	Luka	462	371	243	52,60%
Zagrebačka	Brckovljani	2230	1581	1124	50,40%
Zagrebačka	Marija Gorica	822	664	404	49,15%
Zagrebačka	Pušća	1073	827	508	47,34%
Sisačko-moslavačka	Lekenik	2009	1585	945	47,04%
Zagrebačka	Dubravica	512	396	218	42,58%
Krapinsko-zagorska	Marija Bistrica	2135	1408	902	42,25%
Zagrebačka	Orle	639	517	265	41,47%
Zagrebačka	Samobor	15143	7921	6234	41,17%
Zagrebačka	Sveti Ivan Zelina	5881	2618	2277	38,72%
Zagrebačka	Kravarско	653	529	238	36,45%
Karlovačka	Lasinja	491	285	174	35,44%
Zagrebačka	Jastrebarsko	6190	2892	2192	35,41%
Krapinsko-zagorska	Gornja Stubica	1846	1200	618	33,48%
Zagrebačka	Pisarovina	1648	682	541	32,83%
Zagrebačka	Pokupsko	604	458	195	32,28%
Krapinsko-zagorska	Veliko Trgovišće	1744	1210	555	31,82%

Izvor: Državni zavod za statistiku – Podaci Popisa stanovništva iz 2011. godine

Slika 2. Udio zaposlenih dnevnih migranata u GRAD ZAGREB (prema podacima Popisa stanovništva iz 2011.)

Uz analizu osnovnog kriterija, analizirani su dodatni kriteriji koji odražavaju zajednički interes stanovništva šireg zagrebačkog područja kao što su:

- Održivost i modernizacija prometnog i infrastrukturnih sustava: najznačajnija postojeća i planirana cestovna prometna regionalna infrastruktura, autoceste, Zračna luka Zagreb, aerodrom Lučko, prometna čvorišta, željeznička obilaznica, prigradska željeznica, žičara Sljeme, Integrirani prijevoz putnika, Državna biciklistička ruta br. 2 i druge, Regionalni vodoopskrbni sustav „Zagreb“ sa zonama zaštite izvorišta pitke vode smještenim na području gradova i općina na širem zagrebačkom području, planovi i projekti proširenja plinske i toplinske mreže i dr.;
- Razvoj i unaprjeđenje poslovne i poduzetničke infrastrukture: jedinstvenost tržišta, zajedničko korištenje i planovi razvoja poslovnih i poduzetničkih zona, poduzetničkih inkubatora, start-upova i raznih oblika podrške malim i srednjim poduzećima, poljoprivredna proizvodnja i potpore plasmanu lokalnih proizvoda, razvoj turizma održivim korištenjem prirodnih resursa, kulturne i prirodne baštine, rekreacija i dr.
- Zaštita sastavnica okoliša, zaštita i održivost prirodnih resursa i baštine: zajedničke obaveze i ciljevi korištenja, zaštite i unaprjeđenje kvalitete i količine podzemnih voda, očuvanja i zaštite značajnih dijelova sustava zelene infrastrukture, (parkova prirode Medvednica i Žumberak - Samoborsko gorje, drugih vrijednih dijelova prirode), biološke, geo i krajobrazne raznolikosti, očuvanja i unapređivanja usluga ekosustava; Program Sava - dugoročno održivo rješenje problema vezanih uz rijeku Savu i zaobalje na području od granice s Republikom Slovenijom do Siska.

Primjenom dodatnih kriterija zaključeno je da 25 jedinica lokalne samouprave, uključenih u prijedlog obuhvata Urbane aglomeracije Zagreb temeljem kriterija dnevnih migracija, zadovoljava i dodatne kriterije. Nadalje, primjenom dodatnih kriterija u razmatranje su uzete četiri jedinice lokalne samouprave iz Krapinsko-zagorske županije koje nisu zadovoljavale osnovni kriterij migracija zaposlenih: Grad Zabok, Grad Oroslavje i Grad Donja Stubica, te Općina Stubičke Toplice.

U tom smislu je primjenom dodatnih kriterija i temeljem postupka savjetovanja s ovim JLS-ima, zaključeno da postoji potreba za daljnjim jačanjem funkcionalnih veza s gradom središtem aglomeracije i spremnost na suradnju u pripremi strategije, kao i na sudjelovanje u pripremi i provedbi zajedničkih razvojnih planova i projekata. Ovo osobito u području integriranog prijevoza putnika, što je od izrazitog interesa, kako za središte urbane aglomeracije, tako i za predmetne JLS, te u odnosu na mogućnost jačanja i umrežavanja gospodarstva (uključujući tu i zdravstveno-rekreativno-sportski turizam) i potpornih aktivnosti (od 29 poduzetničkih zona, 5 zona koje su u funkciji smještene je u ove 4 JLS), s obzirom da ove JLS mogu ojačati mrežu za razvoj gospodarskih djelatnosti na čitavom području urbane aglomeracije, te time u znatnoj mjeri doprinijeti unaprjeđenju gospodarskih potencijala. Također, od zajedničkog interesa je i održivo korištenje resursa Parka prirode Medvednica. Sve navedene okolnosti pružile su opravdani osnov za njihovo uključivanje u obuhvat Urbane aglomeracije Zagreb, proces izrade Strategije razvoja te nastavno i u provedbu strateških projekata od važnosti za Urbanu aglomeraciju Zagreb. U tom smislu pored naprijed istaknutih 25 JLS, dodatne kriterije zadovoljile su i navedene četiri: Grad Zabok, Grad Oroslavje i Grad Donja Stubica, te Općina Stubičke Toplice.

Nasuprot tome, Općine Lasinja i Lekenik, koje su ispunjavale osnovni kriterij migracija, su jedine dvije jedinice iz županija koje izravno ne graniče s Gradom Zagrebom (Lasinja koja pripada Karlovačkoj, a Lekenik Sisačko-moslavačkoj županiji), radi čega ih se podvodi pod šire zagrebačko područje; iste su administrativno, povijesno, prostorno i u svakom drugom smislu bliskije povezane s gradovima i općinama u županiji kojoj pripadaju, osobito s gradovima središtima, a s obzirom da ih se samo u manjoj mjeri moglo dovesti u vezu s dodatnim kriterijima, navedene jedinice su slijedom istaknutih opravdanih razloga isključene iz prijedloga obuhvata.

Kriterij prostornog kontinuiteta nije bilo potrebno primijeniti budući da prostor određen temeljem osnovnog i dodatnih kriterija čini zaokruženu cjelinu, odnosno kontinuirano urbano područje urbane aglomeracije.

Paralelno s provedbom sveobuhvatne analize za utvrđenje obuhvata, Grad Zagreb kao središte Urbane aglomeracije, proveo je i definiranu proceduru savjetovanja s jedinicama lokalne samouprave koje su primjenom kriterija utvrđene kao potencijalni kandidati za ulazak u obuhvat urbane aglomeracije, održavanjem sastanaka i drugih oblika suradnje, prikupljanjem pisama namjere te provedbom procedure ishođenja pozitivnih mišljenja predstavničkih tijela za ulazak u aglomeraciju.

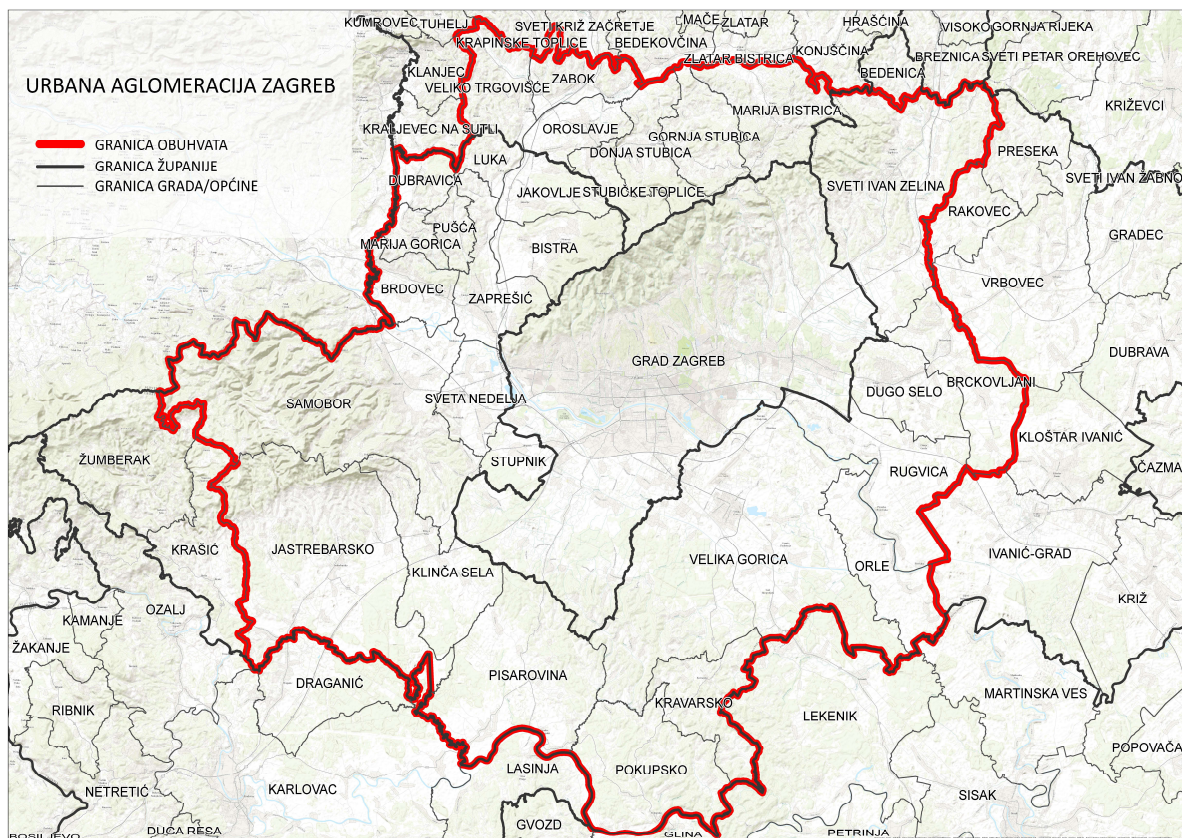
Navedena mišljenja prikupljana su od listopada 2015. do siječnja 2016. Do kraja siječnja 2016. godine, 29 jedinica dostavilo je pozitivno mišljenje predstavničkog tijela o ulasku u sastav Urbane aglomeracije Zagreb, a mišljenje nije dostavila jedino Općina Rugvica.

Slijedom provedenog procesa, Grad Zagreb kao središte urbane aglomeracije iskazao je Konačni prijedlog obuhvata Urbane aglomeracije Zagreb za razdoblje 2014.-2020. koji su činile sljedeće jedinice lokalne samouprave:

1. GRAD ZAGREB
2. GRAD DONJA STUBICA
3. GRAD DUGO SELO
4. GRAD JASTREBARSKO
5. GRAD OROSLAVJE
6. GRAD SAMOBOR
7. GRAD SVETA NEDELJA
8. GRAD SVETI IVAN ZELINA
9. GRAD VELIKA GORICA
10. GRAD ZABOK
11. GRAD ZAPREŠIĆ
12. OPĆINA BISTRA
13. OPĆINA BRCKOVLJANI
14. OPĆINA BRDOVEC
15. OPĆINA DUBRAVICA
16. OPĆINA GORNJA STUBICA
17. OPĆINA JAKOVLJE
18. OPĆINA KLINČA SELA
19. OPĆINA KRAVARSKO
20. OPĆINA LUKA
21. OPĆINA MARIJA BISTRICA
22. OPĆINA MARIJA GORICA
23. OPĆINA ORLE
24. OPĆINA PISAROVINA
25. OPĆINA POKUPSKO
26. OPĆINA PUŠĆA
27. OPĆINA RUGVICA
28. OPĆINA STUBIČKE TOPLICE
29. OPĆINA STUPNIK
30. OPĆINA VELIKO TRGOVIŠĆE.

Konačni prijedlog obuhvata Urbane aglomeracije Zagreb uključio je i Općinu Rugvica, iako nije dostavila pozitivno mišljenje, odnosno nije se očitovala. Tada važeća pravila definiranja obuhvata, naime, dopuštala su uključivanje u obuhvat i onih JLS koje nisu dostavile pozitivno mišljenje. Odluka o uključivanju Općine Rugvica pritom se temeljila na okolnostima ispunjenja osnovnog i dodatnih kriterija u skladu s važećim Smjernicama, neposrednoj granici s Gradom Zagrebom te pripadnosti Zagrebačkoj županiji, čija je bliska povezanost i upućenost na Grad Zagreb detaljno pojašnjena, slijedom čega je i uključivanje Općine Rugvica u svakom smislu ocijenjeno kao neupitno.

Po prethodno pribavljenom pozitivnom mišljenju Ministarstva graditeljstva i prostornog uređenja o konačnom prijedlogu obuhvata Urbane aglomeracije Zagreb, KLASA: 350-01/16-01/77, URBROJ: 531-05-1-2-16-2 od 24. veljače 2016., ministar regionalnog razvoja i fondova Europske unije donio je Odluku o ustrojavanju Urbane aglomeracije Zagreb, KLASA: 011-01/15-02/4, URBROJ: 538-06-1-2/016-16-2 od 8. ožujka 2016., kojom je potvrđen predloženi obuhvat Urbane aglomeracije Zagreb (Slika 2.).

Slika 2. Urbana aglomeracija Zagreb, izvor: Gradski ured za strategijsko planiranje i razvoj Grada

3. Konačni prijedlog obuhvata Urbane aglomeracije Zagreb u financijskom razdoblju 2021.-2027.

U Smjernicama 2.0 od srpnja 2021. zadržava se sličan postupak definiranja obuhvata urbanih područja na temelju osnovnih i dodatnih kriterija, uz obvezu ishoda pisanog mišljenja predstavničkih tijela JLS koje ulaze u obuhvat.

Pravila za definiranja obuhvata Smjernica 2.0 uključuju:

- Osnovni kriterij pri definiranju obuhvata je udio dnevnih migracija zaposlenih u središte urbanog područja od minimalno 30 % (prema podacima iz Popisa stanovništva 2011.), uz prostorni kontinuitet uključenih JLS.
- U iznimnim slučajevima, grad središte urbanoga područja u obuhvat može uključiti i JLS-ove koji ne ispunjavaju kriterij dnevnih migracija zaposlenih ukoliko ispunjavaju obvezni kriterij prostornog kontinuiteta i jedan ili više dodatnih kriterija koje definira grad središte.
- Grad središte može odlučiti ne uključiti u obuhvat JLS-ove koji ispunjavaju uvjet dnevnih migracija, međutim, isto je potrebno obrazložiti
- U konačan prijedlog obuhvata mogu ući minimalno 3 JLS-a (uključujući grad središte), dok maksimalan broj JLS-ova koji ulaze u obuhvat ne može biti veći od 40% u odnosu na broj JLS-ova koji ulaze u urbano područje sukladno kriteriju vezanom uz dnevne migracije.
- Smjernice u točki 2.1. propisuju da gradovi koji su uspostavili svoja urbana područja temeljem verzije 1.0 Smjernica, postupak definiranja i uspostave urbanoga područja temeljem novih 2.0 Smjernica provode samo u slučaju ako mijenjaju svoj obuhvat. Ako gradovi svoj obuhvat ne mijenjaju, o istome dostavljaju očitovanje pri čemu Ministarstvo zadržava pravo od gradova zatražiti dopunu dokumentacije. Preduvjet za uspostavu urbane aglomeracije propisuje prethodno pribavljeno pozitivno mišljenje predstavničkih tijela svih jedinica lokalne samouprave.

Imajući u vidu da je konačni prijedlog obuhvata Urbane aglomeracije Zagreb za financijsko razdoblje 2014.-2020. određen uz poštivanje stručnog pristupa u odnosu na provedbu postupka definiranja urbane aglomeracije te, osobito, jednog od temeljnih načela politike regionalnog razvoja - načela partnerstva i suradnje, ključna namjera prilikom utvrđivanja obuhvata Urbane aglomeracije Zagreb u financijskom razdoblju 2021.-2027. bila je osigurati kontinuitet dosadašnje suradnje u definiranju zajedničkih smjerova razvoja urbanoga područja i predlaganju zajedničkih pravaca djelovanja, koja je uspostavljena u prethodnom financijskom razdoblju 2014.-2020.

U tu svrhu, provedeno je preispitivanje dosadašnjeg obuhvata Urbane aglomeracije Zagreb u cjelini i utvrđeno je da su dodatni kriteriji, odnosno zajednički teritorijalni izazovi, potencijali i potrebe, osobito u području integriranog prijevoza putnika, jačanja i umrežavanja gospodarstva i održivog korištenja zajedničkog resursa Parka prirode Medvednica, ostali nepromijenjeni.

U prilog odluci o zadržavanju obuhvata urbane aglomeracije utvrđenog u prethodnom razdoblju idu i već započeti procesi novoga ciklusa strateškog planiranja, koje je Grad Zagreb, kao središte urbane aglomeracije, s dosadašnjim partnerima već inicirao tijekom 2020. godine, u očekivanju donošenja mjerodavnih pravila za cjeloviti proces strateškog planiranja, u okviru čega i definiranje obuhvata. Započeti procesi pritom uključuju zajednički rad na prikupljanju podataka potrebnih za izradu cjelovitih analiza te održavanje radionica strateškog planiranja s ciljevima izrade prijedloga kriterija za odabir strateških projekata te formuliranja prijedloga vizije, prioriteta i ciljeva.

Vezano uz pitanja koja se odnose na definiranje obuhvata i tumačenje novih Smjernica 2.0, predstavnici Gradskog ureda za strategijsko planiranje i razvoj Grada i Ureda za programe i projekte EU na sastanku 21. rujna 2021. proveli su konzultacije s Ministarstvom regionalnoga razvoja i fondova EU.

Nadalje, Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova EU dalo je uputu dopisom od 14. listopada 2021. svim gradovima središtima urbanih područja koja do tog dana nisu uspostavljena da najkasnije do 1. prosinca 2021. godine uspostave svoja urbana područja, odnosno da do navedenog datuma Ministarstvu dostave na mišljenje konačni prijedlog obuhvata urbanoga područja.

Slijedom gore navedene namjere i temeljem Smjernica 2.0. od srpnja 2021., Grad Zagreb, kao grad središte urbane aglomeracije koji je uspostavio svoju urbanu aglomeraciju temeljem verzije 1.0 Smjernica, dostavio je 14. listopada 2021. očitovanje Ministarstvu regionalnog razvoja i fondova Europske unije da obuhvat Urbane aglomeracije Zagreb u financijskom razdoblju 2021.-2027. ostaje isti.

Navedeno Ministarstvo izvršilo je pregled dokumentacije iz prethodnog postupka uspostave Urbane aglomeracije Zagreb, a s ciljem utvrđivanja da li je obuhvat koji je definiran u prethodnom postupku, usklađen sa zakonom i verzijom Smjernica 2.0. Uvidom u dokumentaciju, utvrđeno je da za Općinu Rugvica u prethodnom postupku nije priloženo pozitivno mišljenje njenog predstavničkog tijela. U prethodnom postupku navedeno mišljenje nije bilo nužno, s obzirom da su, prema verziji Smjernica 1.0, a po prijedlogu grada središta, u obuhvat mogle ući jedinice lokalne samouprave koje nisu dale pozitivno mišljenje na ulazak u obuhvat. S obzirom da verzija Smjernica 2.0 ne predviđa takvu mogućnost, već kao preduvjet za uspostavu urbane aglomeracije propisuje prethodno pribavljena pozitivna mišljenja predstavničkih tijela svih jedinica lokalne samouprave, Ministarstvo je dopisom od 20. listopada 2021. zatražilo da Grad Zagreb dopuni očitovanje pozitivnim mišljenjem Općinskog vijeća Općine Rugvica.

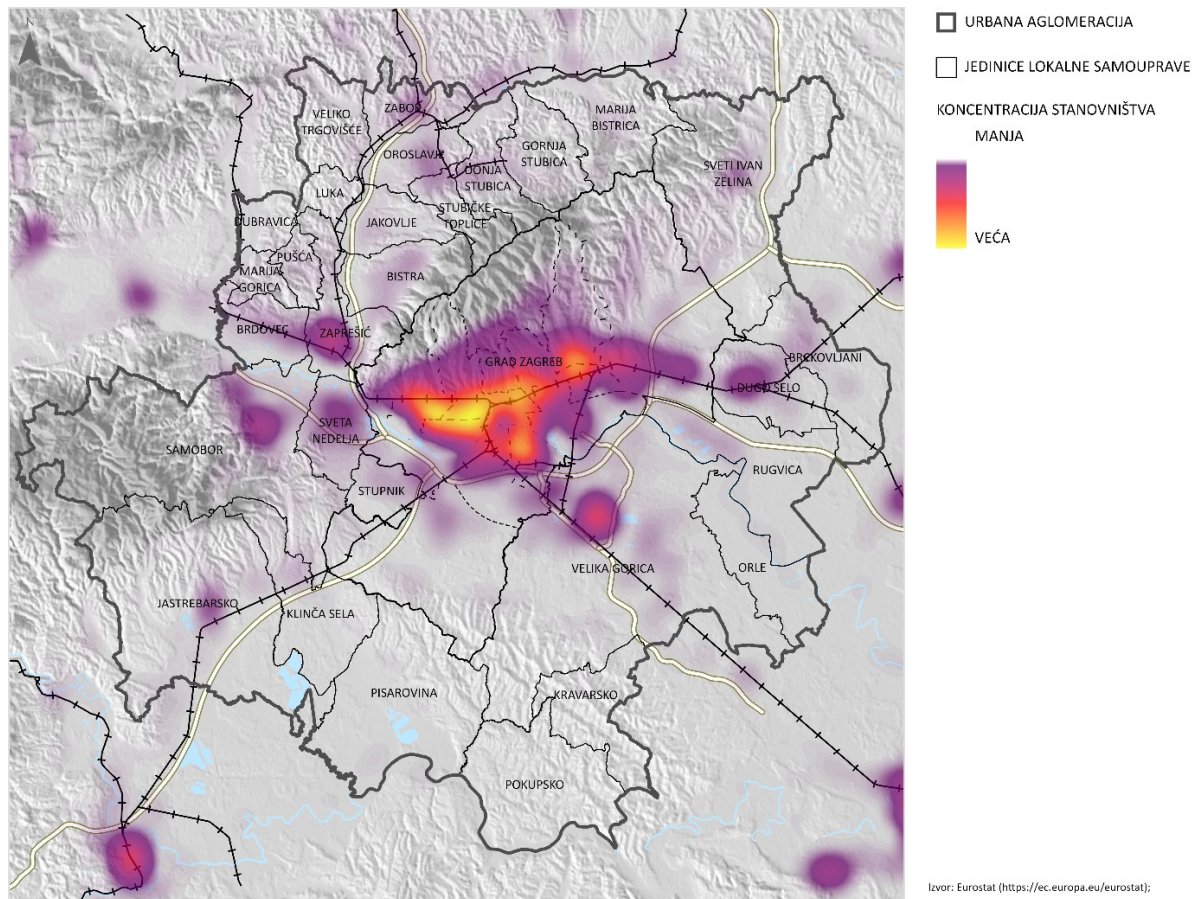
Pozitivno mišljenje Općinskog vijeća Općine Rugvica na ulazak u obuhvat Urbane aglomeracije Zagreb biti će dostavljeno Ministarstvu regionalnog razvoja i fondova Europske unije, zajedno sa Zaključkom Gradske skupštine Grada Zagreba o davanju mišljenja na sastav Urbane aglomeracije Zagreb za financijsko razdoblje 2021.-2027.

Zaključno se utvrđuje da se obuhvat Urbane aglomeracije Zagreb, koja je ustrojena 2016. godine, u predstojećem financijskom razdoblju 2021.-2027. ne mijenja te isti obuhvaća Grad Zagreb kao središte aglomeracije te još 29 jedinica lokalne samouprave: sedam s područja Krapinsko-zagorske i 22 s područja Zagrebačke županije.

Slijedom toga u Konačni prijedlog obuhvata Urbane aglomeracije Zagreb za financijsko razdoblje 2021. - 2027., ulaze sljedeće jedinice lokalne samouprave:

1. GRAD ZAGREB
2. GRAD DONJA STUBICA
3. GRAD DUGO SELO
4. GRAD JASTREBARSKO
5. GRAD OROSLAVJE
6. GRAD SAMOBOR
7. GRAD SVETA NEDELJA
8. GRAD SVETI IVAN ZELINA
9. GRAD VELIKA GORICA
10. GRAD ZABOK
11. GRAD ZAPREŠIĆ
12. OPĆINA BISTRA
13. OPĆINA BRCKOVLJANI
14. OPĆINA BRDOVEC
15. OPĆINA DUBRAVICA
16. OPĆINA GORNJA STUBICA
17. OPĆINA JAKOVLJE
18. OPĆINA KLINČA SELA
19. OPĆINA KRAVARSKO
20. OPĆINA LUKA
21. OPĆINA MARIJA BISTRICA
22. OPĆINA MARIJA GORICA
23. OPĆINA ORLE
24. OPĆINA PISAROVINA
25. OPĆINA POKUPSKO
26. OPĆINA PUŠĆA
27. OPĆINA RUGVICA
28. OPĆINA STUBIČKE TOPLICE
29. OPĆINA STUPNIK
30. OPĆINA VELIKO TRGOVIŠĆE.

Površina aglomeracije iznosi 2911,3 km², a na njezinom području, prema podacima Popisa stanovništva, kućanstava i stanova iz 2011., živi 1.086.528 stanovnika, što je nešto više od četvrtine (25,35 %) ukupnog stanovništva Republike Hrvatske.

Slika 3. Koncentracija stanovništva na području UAZ; izvor: Eurostat, 2019., obrada Gradski ured za strategijsko planiranje i razvoj Grada

4. Informacija o daljnjim koracima u izradi i donošenju Strategije razvoja Urbane aglomeracije Zagreb za razdoblje 2021.-2027. godine

Uspostava institucionalnog okvira

Institucionalni okvir za izradu i provedbu strategije razvoja područja Urbane aglomeracije Zagreb podrazumijeva: sklapanje Sporazuma o suradnji na izradi i provedbi Strategije razvoja Urbane aglomeracije Zagreb te uspostavu Koordinacijskog vijeća i Partnerskog vijeća Urbane aglomeracije Zagreb.

U skladu s definiranim pravilima, Grad Zagreb, kao grad središte i nositelj izrade strategije, pokrenuti će postupak sklapanja spomenutog Sporazuma između svih jedinica lokalne samouprave koje ulaze u obuhvat urbanog područja, a sklapaju ga gradonačelnici odnosno načelnici.

Nakon sklapanja Sporazuma o suradnji na izradi i provedbi Strategije, sukladno Smjernicama 2,0., slijede uspostava Koordinacijskog i Partnerskog vijeća Urbane aglomeracije Zagreb.

Koordinacijsko vijeće je upravljačko tijelo zaduženo za koordinaciju izrade, izmjene i/ili dopune, donošenja, provedbe i praćenja provedbe strategije razvoja urbanog područja. Koordinacijsko vijeće odobrava sve ključne korake u postupku izrade i provedbe Strategije prije upućivanja dokumenata na predstavnička tijela JLP(R)S-ova.

Koordinacijsko vijeće sačinjavaju gradonačelnici odnosno načelnici svih jedinica lokalne samouprave koje čine urbanu aglomeraciju, a zamjene članova Koordinacijskog vijeća su zamjenici gradonačelnika i načelnika istih jedinica lokalne samouprave ili osobe koje su ovlaštene od gradonačelnika/načelnika da ga zamjenjuju. Koordinacijsko vijeće će sukladno broju uključenih JLS-ova u obuhvat imati 30 članova i 30 zamjena članova. Odluke se donose većinom glasova (1 JLS = 1 član = 1 glas). Ovo vijeće imenuje se odlukom gradonačelnika Grada Zagreba kao grada središta.

Partnersko vijeće je savjetodavno tijelo putem kojeg se osigurava ostvarenje načela partnerstva i svojim radom pridonosi u pripremi i praćenju provedbe strategije razvoja, u pripremi izvješća o napretku u provedbi dokumenta te u njegovom vrednovanju, a osobito pri: analizi i identifikaciji potreba razvoja, određivanju i odabiru zajedničkih razvojnih prioriteta na razini urbanog područja i s njima povezanih ciljeva, prepoznavanju i predlaganju strateških projekata te praćenju njihovih učinaka na razvoj, dodjeljivanju sredstava, utvrđivanju pokazatelja ostvarenja dokumenta kao i putem ostalih dodijeljenih poslova.

Partnersko vijeće za urbano područje sastavlja se sukladno načelu ravnomjerne zastupljenosti partnera iz svih jedinica koje čine urbano područje pri čemu nijedan sektor ne smije imati natpolovičnu većinu članova u partnerskom vijeću. Poštujući navedeno pravilo, Partnersko vijeće Urbane aglomeracije Zagreb imati će minimalno 60 članova te njihovih zamjena.

Članove partnerskog vijeća za urbano područje imenuje gradonačelnik grada središta urbanog područja, uz prethodno pribavljeno mišljenje izvršnog tijela svih jedinica lokalne samouprave s urbanog područja, a imenuje se za vrijeme trajanja strategije razvoja.

Izrada i donošenje Strategije razvoja Urbane aglomeracije Zagreb za financijsko razdoblje 2021. - 2027.

- Pokretanje izrade

Nakon uspostavljanja institucionalnog okvira, gradonačelnik Grada Zagreba podnosi prijedlog za pokretanje postupka izrade Strategije razvoja Urbane aglomeracije Zagreb Gradskoj skupštini Grada Zagreba koja odlučuje o prijedlogu.

- Proces izrade

Struktura Strategije propisana je Dodatkom 4 Smjernica 2.0, kao i Dodatkom 5 koji se odnosi na izradu analize stanja i gdje se daje indikativni sadržaj analize stanja.

Sastavni dio Strategije su i dva provedbena dokumenta - Akcijski plan te Komunikacijska strategija sa komunikacijskim akcijskim planom.

Akcijski plan za provedbu Strategije sadrži pregled glavnih mjera s pokazateljima rezultata, ključnim točkama ostvarenja, rokovima i nositeljima provedbe i procjenom fiskalnog učinka a upućuje se predstavničkom tijelu na donošenje zajedno sa prijedlogom Strategije ili najkasnije 60 dana od dana donošenja Strategije.

Komunikacijska strategija i komunikacijski akcijski plan izrađuju se s ciljem odgovarajućeg informiranja, komunikacije i vidljivosti postupka planiranja javnih politika. Navedeni dokumenti donose se u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu odluke o izradi strategije.

U procesu izrade Strategije potrebno je provesti i postupak prethodnog vrednovanja u skladu s definiranim postupkom i metodologijom vrednovanja politike regionalnog razvoja, a koji se pokreće Zaključkom gradonačelnika.

- Donošenje Strategije

Strategiju donosi predstavničko tijelo grada središta urbane aglomeracije/područja, odnosno Gradska skupština Grada Zagreba.

Nacrt Strategije priprema grad središte urbane aglomeracije u suradnji sa svim dionicima urbanog razvoja s navedenog područja.

Temeljna načela partnerstva i suradnje osigurana su kroz procese donošenja mišljenja Koordinacijskog vijeća, mišljenja predstavničkih tijela svih jedinica lokalne samouprave koje čine sastav urbane aglomeracije, kao i mišljenja Partnerskog vijeća Urbane aglomeracije Zagreb.

Nakon pribavljenih pozitivnih mišljenja Koordinacijsko vijeće, sukladno definiranim pravilima, upućuje konačni nacrt strategije gradu središtu urbanog područja radi donošenja Strategije od strane njegovog predstavničkog tijela.